

C233 – OND26

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

6 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Hans Schoofs tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aanbieden van voordelen aan studenten door hogescholen en universiteiten	1
Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de hygiëne van de sanitaire voorzieningen in scholen	3
Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over wetenschappelijk onderzoek in hogescholen	6
Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het project Fitte School	8
Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het screenen van handboeken op de te frequente bevestiging van de maatschappelijke normen	10

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer Hans Schoofs tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aanbieden van voordelen aan studenten door hogescholen en universiteiten

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, deze vraag gaat over een problematiek die al langer speelt. In 2005 heeft mevrouw Demeulenaere daarover al een vraag om uitleg gesteld (*Hand.* VI. Parl. 2004-05, nr. C157). Het probleem blijft echter hangen en geraakt niet opgelost. Het gaat over het aanbieden van voordelen aan studenten door hogescholen en universiteiten. Studeren is een kostelijke zaak. Het beperken van die kosten of het aanbieden van sociale initiatieven door universiteiten of hogescholen is dan ook een goede zaak. Het is absoluut noodzakelijk dat we de toegang tot het hoger onderwijs laagdrempelig houden en eventuele afremmende factoren zoveel mogelijk wegwerken. Zowat alle universiteiten en hogescholen hebben dan ook een heel uitgebreid gamma aan maatregelen om tegemoet te komen aan allerlei behoeften van studenten.

Nu blijkt echter dat, met het wegwerken van de financiële verschillen tussen hogescholen en universiteiten, de lijn tussen commerciële strategie en sociale dienstverlening niet altijd meer helder is. Sommigen vrezen zelfs voor een wedloop tussen de verschillende instellingen en willen het probleem aankaarten bij de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Ik wil de situatie absoluut niet dramatiseren. Onderwijsinstellingen mogen hun initiatieven bekendmaken. Ik zie zelfs geen probleem in het promoten van dergelijke voorzieningen. Elke instelling mag haar eigenheid en haar kwaliteit in de verf zetten. Het is aan de student om uit te maken wat voor hem doorslaggevend is in zijn schoolkeuze.

De werkingsmiddelen die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt van deze onderwijsinstellingen, moeten echter gebruikt worden waarvoor ze bestemd zijn. Ik veronderstel dat daar controle op wordt uitgeoefend. Sommige voorzieningen bevinden zich echter op de rand of zijn er zelfs al wat over. We kunnen in vraag stellen in hoeverre een taxiservice voor 1 euro, gratis sessies bij een psycholoog, gratis fietsen enzovoort tot de taakstelling behoren.

Ik begrijp dat het niet altijd de taak van de minister is om rechtstreeks te oordelen wat wel of niet kan. We kunnen ons wel vragen stellen bij de organisatie en de wildgroei van een aantal voorzieningen. Moet dit soort maatregelen niet worden meegenomen in de discussie over de verdeling van de werkingsmiddelen? Sommige voorzieningen horen ook thuis bij andere departementen, zoals de cultuur- en sportcheques. Misschien moet daarover overleg worden gepleegd met de bevoegde ministers. Ze mogen best aanwezig zijn in hoger onderwijs want deze sport- en culturele voorzieningen hebben hun nut. De kost van een studerende jongere is ook een zware kost voor een gezin. Het lijkt mij wel noodzakelijk om het beleid van de onderwijsinstellingen ter zake breder te kaderen en te bespreken.

Mijnheer de minister, hebt u een overzicht van alle voordelen, sociale voorzieningen en extraatjes die in het hoger onderwijs aan bod komen? Hoe kijkt u aan tegen deze problematiek? Hoe kijkt u aan tegen de evolutie? Deze problematiek is niet nieuw. Waar ligt voor u de grens in de sociale dienstverlening? Zijn er bepaalde voorwaarden of normen die de onderwijsinstellingen moeten hanteren? Welke initiatieven kunt u nemen om te voorkomen dat deze instellingen verzanen in een commercieel opbod?

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, zoals de heer Schoofs zei, heb ik u in 2005 al gezegd dat er een wildgroei is in de promotie voor bepaalde instellingen. U hebt me toen geantwoord dat jonge mensen daarmee moeten leren omgaan. Ik denk niet dat dit alleen het geval is voor jonge mensen, maar ook voor hun ouders. Ze zijn erg beïnvloedbaar door dergelijke sociale voordelen. Het probleem zal zich dan ook steeds verder uitbreiden. U hebt me destijds ook gezegd dat u het probleem inzag, maar dat zelfregulering in de hand moest worden gewerkt. Ik constateer dat dit niet kan. Mijnheer de minister, bestaat de mogelijkheid dat u verdere richtlijnen opstelt opdat hier paal en perk aan wordt gesteld?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de minister, ik ben het volledig eens met de stelling van de heer Schoofs en mevrouw Demeulenaere. Het behoort niet tot de corebusiness van het hoger onderwijs om aan een soort opbod te doen via allerlei braderietoestanden. Wat betreft de sport- en cultuurcheques spelen de steden en gemeenten een flankerende rol. In Gent worden die aangeboden, maar als flankerend stedenbeleid voor alle studenten. Ze kunnen er gebruik

van maken. Op die manier worden cultuur- en sportparticipatie gepromoot. Dit kan de studenten zelf enkel ten goede komen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik vind de hier gestelde vragen belangrijk. Gezien mijn verhouding met de betrokken instellingen moet ik evenwel een voorzichtig antwoord geven. Door de precieze vragen van de heer Schoofs te beantwoorden, denk ik dat ik ook een antwoord op de vragen van de andere sprekers zal geven.

De universiteiten en de aan de hogescholen verbonden vzw's voor studentenvoorzieningen (SOVO) ontvangen jaarlijks een toelage voor hun sociale voorzieningen. Het decreet van 2004 somt op voor welke werkvelden die toelage kan worden aangewend. Ik kom hier straks nog op terug.

De studentenvoorzieningen zijn in een beleidsplan en in een beheersovereenkomst meer in detail uitgewerkt. De naleving van de beheersovereenkomsten wordt door de regeringscommissarissen en door mijn administratie gecontroleerd. Deze controle verloopt via de jaarlijkse begroting en via het financieel verslag dat de studentenvoorzieningen indienen en via de rapportering over de activiteiten in het jaarverslag.

Daarnaast beschikken de universiteiten ook over eigen middelen. De aanwending van die middelen is niet altijd aan regelgeving gebonden. In het optreden van de instellingen valt dit onderscheid niet altijd duidelijk te maken. In de verslaggeving moet dat in principe wel het geval zijn.

Wat de universiteiten en de vzw's SOVO met hun sociale toelage doen, is in het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en de studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vastgelegd. Het Hogescholendecreet en het Universiteitendecreet bevatten nog een aantal bepalingen inzake de sociale voorzieningen en de opvolging van en controle op de activiteiten van deze voorzieningen.

De sociale voorzieningen ten behoeve van studenten hebben als doel het leveren van een bijdrage tot de democratisering van het hoger onderwijs en tot de verbetering van de randvoorwaarden voor het studeren. Aan alle studenten, ongeacht afkomst, financiële mogelijkheden of sociaal-cultureel milieu, moeten volledige kansen tot vorming en intellectuele ontplooiing worden gegeven. De sociale voorzieningen of studentenvoorzieningen zijn in regel niet voor studiegebonden ondersteuning bedoeld. Dit maakt deel uit van de primaire onderwijsopdracht van de hogeronderwijsinstellingen. De sociale en

studentenvoorzieningen moeten veeleer voor de omkadering van het onderwijsleerproces dan voor het onderwijsleerproces zelf worden aangewend. Op deze regel bestaan een aantal uitzonderingen, met name selectieve voorzieningen ten aanzien van specifieke, in de regelgeving omschreven doelgroepen, zoals studenten met functiebeperkingen.

Artikel 59, paragraaf 2 van het decreet van 30 april 2004 bepaalt dat de universiteiten en de vzw's SOVO sociale voorzieningen kunnen organiseren op een of meer van de werkvelden die ik voor de volledigheid even wil opsommen. Het gaat om studentenrestaurants, -cafeteria's en -keukens; studentenkamers in eigen beheer van de studentenvoorzieningen die ter beschikking van de studenten worden gesteld; adviesdiensten voor studentenhuisvesting en -mobiliteit; steun inzake studentenmobiliteit; preventieve en curatieve medische diensten; psychotherapeutische diensten; sociale diensten, waarbij onder meer aandacht aan studiefinanciering, aan het studentenstatuut en aan psychosociale begeleiding kan worden geschonken; jobdiensten; het verlenen van diensten en het ondernemen van specifieke acties voor de sociale begeleiding van buitenlandse studenten; initiatieven op sportief en cultureel vlak, wat bij voorkeur door middel van de ondersteuning van studentenorganisaties moet gebeuren; de ondersteuning van studentenorganisaties die op academisch, sociaal, sportief of cultureel gebied actief zijn; de kinderopvang van kinderen van studenten; en om logistieke diensten en infrastructuur die de werkingen binnen de eerder vermelde werkvelden ondersteunen.

De regelgeving met betrekking tot de sociale voorzieningen laat op een aantal punten nog ruimte voor interpretatie. In de praktijk blijkt een aantal begrippen onvoldoende scherp gedefinieerd of misschien niet meer helemaal aan de veranderende hogeronderwijscontext aangepast. Door middel van overleg met de betrokken diensten, de administratie en de regeringscommissarissen proberen we steeds tot eenduidige interpretaties te komen. Dat proces kan op termijn tot een actualisering van de regelgeving leiden. Ik heb dit proces opgestart, maar ik durf niet meteen een datum naar voren te schuiven. Deze wijzigingen mogen niet ad hoc gebeuren. Ze moeten worden gevoed door een hedendaagse visie op de betekenis van de democratisering van het hoger onderwijs en op de wijze waarop deze visie het best in de regelgeving vorm krijgt.

De dagelijkse praktijk houdt een controle door de regeringscommissarissen en door de administratie in. Ingevolge het medebeheer door de studenten is in de structuren tevens een 'waakhond' ingebakken. Hierdoor blijft het belang van de student en niet zozeer het belang van de instelling steeds vooropstaan.

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: De minister heeft terecht het nodige overleg op gang gebracht. Hij heeft tevens een eventuele verfijning van de decreetgeving of van de uitvoeringsbesluiten vooropgesteld. Ik wil hem niet vastpinnen op het tijdstip waarop de resultaten er moeten zijn. Hij moet immers heel wat actoren raadplegen. Bovendien dringt een constante bijsturing zich op.

Er zijn heel wat betrokkenen. Ik denk hierbij onder meer aan de studenten en aan hun ouders. Het zou nuttig kunnen zijn het verwachtingspatroon van de ouders af te toetsen. We weten allemaal dat studenten heden ten dage een enorme kost voor een gezin betekenen.

Om af te sluiten wil ik nog even verwijzen naar wat we in de kranten over dit onderwerp kunnen lezen. De verantwoordelijke van de K.U.Leuven vindt het zinvol om met betrekking tot faalangst en examentrainingen zogenaamde ‘mindfulness training’ te organiseren. Bij sommige zaken stelt hij zich evenwel vragen. Ik citeer: “Vooral de manier waarop sommige dingen in de media aangekondigd worden, doet vermoeden dat de hoop bestaat op die manier studenten bij te winnen. Het is natuurlijk een dunne lijn. Je moet communiceren over nieuwe initiatieven, maar het mag zeker geen commercieel opbod worden.” Ik vind dat dit wat de toon zet. Het komt erop neer dat de sociale voordelen niet tot lokmiddeltjes mogen verworden om jongeren over de drempel te helpen om zich in te schrijven aan een of andere hogeschool of universiteit.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: De inzet van sociale middelen is altijd een selectie-element. Vroeger was de beschikking over een studentenhome of niet, bepalend voor sommige studenten om naar een bepaalde universiteit te gaan. Ook dat is het aanwenden van de sociale middelen die een universiteit heeft. De sociale en culturele omkadering die aan een universiteit of hogeschool aanwezig is, zal altijd een rol spelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de hygiëne van de sanitaire voorzieningen in scholen

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de ontgoochelende situatie van de sanitaire voorzieningen in onze Vlaamse scholen was in

februari weer in de actualiteit. In februari heb ik mijn vraag ingediend, maar door bepaalde omstandigheden kon ze blijkbaar pas nu geagendeerd worden.

Op 21 oktober 2004 stelde mevrouw Marijke Dillen hierover al een vraag in deze commissie (*Hand. VI. Parl. 2004-05, nr. C24*). Bijna vier jaar later blijkt er op dit vlak geen vooruitgang geboekt te zijn. Er werd toen – op dat ogenblik ging het al om een vervolgverhaal van een vraag om uitleg die in 2003 gesteld was – nog eens benadrukt dat er al verschillende studiedagen over het sanitair op school plaatsgevonden hadden en dat in september 2004 hierover al een specifieke studiedag in Gent had plaatsgevonden met als thema ‘Plassen met klasse’.

De resultaten waren opmerkelijk. Er is een duidelijk gebrek aan hygiëne, veel toiletten zijn zeer slecht onderhouden. Uit het Gentse onderzoek, uitgevoerd op ruime schaal, blijkt dat 32 percent van de schooltoiletten niet dagelijks wordt gekuist, dat op 15 percent geen bril te bespeuren valt en dat er vaak geen of te weinig toiletpapier aanwezig is.

Een tweede besluit van de studie is het te kleine aanbod van sanitaire infrastructuur. De toenmalige Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO) deed een aantal aanbevelingen, maar daar zagen we in 2004 al niet veel van in de realiteit vertaald. Het probleem heeft ook te maken met de krappe tijdspanne die kinderen krijgen om op school naar het toilet te gaan: tijdens de speeltijd en de middagpauze. De gevolgen voor de gezondheid van de kinderen kunnen soms bijzonder negatief zijn. Daardoor vermijden de kinderen vaak een bezoek aan het toilet, wat de gezondheid schaadt.

Er werden de minister toen al de volgende vragen gesteld: “Welke initiatieven hebt u genomen of wilt u nemen om een onderbouwd beleid uit te werken? Op welke wijze zult u aan dit probleem aandacht besteden? Hebt u bij het begin van het schooljaar aanbevelingen aan de scholen overgemaakt? Zult u rekening houden met de bestaande internationale aanbevelingen ter zake?”

Een tweede collega haalde toen aan: “De erkenning van een school kan worden geweigerd als niet aan de hygiënische normen is voldaan. Dat waren de vaststellingen van 2000 en 2002. Is het ondertussen al gebeurd dat een school op basis van dat criterium zijn erkenning niet heeft gekregen? Worden die scholen dan verder begeleid? Hoe gebeurt dat?”

De minister verwees in zijn antwoord naar het regeerakkoord: “‘Voor schoolinfrastructuur realiseren we de absoluut noodzakelijke inhaalbeweging.’ Verder in het regeerakkoord staat er ook nog: ‘We geven ruimere mogelijkheden aan scholen om de infrastructuur weer

volledig in orde te brengen en aan te passen aan de huidige verwachtingen en normen. Hierbij worden de mogelijkheden van alternatieve financieringsinstrumenten ingeschakeld. Scholen krijgen de kans om voor de renovatie en het onderhoud van de schoolgebouwen een beroep te doen op jongeren die deeltijds leren/deeltijds werken in relevante disciplines.” Verder stelde de minister: “In de voorbije periode heb ik nog niet de gelegenheid gehad om specifieke maatregelen uit te werken. Bovendien denk ik ook niet dat dit nodig is. De middelen en het kader moeten er zijn, maar dan is het aan de deskundigen van verschillende disciplines, zoals gezondheidswerkers, architecten en onderwijspersoneel, om dat in een wisselende omgeving en eventueel rekening houdend met bijzondere situaties, in realiteit om te zetten. Mag ik er toch op wijzen dat de school werkmiddelen heeft die ook voor hygiëne en sanitaire infrastructuur kunnen worden aangewend? De besteding van de werkmiddelen behoort tot de autonomie van de school. De overheid treedt daarbij niet sturend op.”

Persoonlijk denk ik dat Welzijn en Volksgezondheid wel thema's zijn die door de overheid moeten worden gestuurd.

De minister beschouwde het als een evidentie dat er aandacht wordt besteed aan de geestelijke en de fysieke gezondheid van de kinderen en de jongeren, waarbij hygiëne en sanitair belangrijke factoren zijn. Dat er wel degelijk aandacht is voor gezondheidsopvoeding, blijkt trouwens ook uit de vakoverschrijdende eindtermen.

Alle participanten moeten hun deel van de verantwoordelijkheid dragen in verband met onderhoud en/of hygiëne van het schoolsanitair. Kinderen en jongeren moeten erop worden gewezen dat ook zij het sanitair netjes en hygiënisch moeten houden. Daar zal wel niemand een probleem mee hebben.

Als we de media in 2008 mogen geloven, laat de hygiëne op de schooltoiletten nog altijd te wensen over. Dat zou zelfs tot nierproblemen bij jonge meisjes leiden, niet omdat ze van vervuilde toiletten gebruik maken, maar omdat ze net deze vuile zitjes niet durven gebruiken, aldus kindernierspecialist Johan Vande Walle, van het UZ Gent. De redenen zouden liggen in te weinig hygiëne en geen verwarming of een gebrek aan privacy. Verder kenmerken stank, deuren die niet of moeilijk sluiten, water op de vloer, geen wc-papier, handdoekjes of zeep deze ruimten. Niets nieuws onder de zon dus.

Persoonlijke hygiëne, het respect voor de privacy en de properheid ten opzichte van andere gebruikers van schooltoiletten, maken op zijn minst deel uit van de algemene opvoedende waarde van ons onderwijs. Hier is de overheid dus betrokken, naar mijn mening.

Verder raadt deze specialist het afschaffen van urinoirs af, zowel om psychologische als om hygiëneredenen.

Een oplossing voor de problemen zou er ook in bestaan om leerkrachten naar dezelfde toiletten als de leerlingen te laten gaan: elk probleempje zou onmiddellijk worden gesignaleerd en zou in de kiem worden gesmoord vanwege de onrechtstreekse controle. Verder blijkt dat een schooltoilet nog steeds veel te weinig gereinigd wordt: een tot tweemaal per dag zou een strikt minimum zijn om aan de minimale eisen van goede hygiëne te beantwoorden.

Mijnheer de minister, in dit verband heb ik nog een paar vragen. U was op de hoogte van deze toestand in de scholen en legde de verantwoordelijkheid voor de problemen toen bij de autonomie van de school. Hoe zit het nu met de resultaten van de inspecties? Werd hieruit niets of onvoldoende geleerd? Werden aan de conclusies van de inspecties maatregelen verbonden? Zo ja, welke? Zo neen, welke maatregelen zult u nemen om deze toestand te verbeteren?

Ik wil hier het toenmalige antwoord van u nog eens herhalen: “Ik beschouw het als een evidentie dat er aandacht wordt besteed aan de geestelijke en de fysieke gezondheid van de kinderen en de jongeren, waarbij hygiëne en sanitair belangrijke factoren zijn. Dat er wel degelijk aandacht is voor gezondheidsopvoeding, blijkt trouwens ook uit de vakoverschrijdende eindtermen.” Hoe zit het nu met deze eindtermen? Zijn hygiëne en sanitair dan toch aan de aandacht ontsnapt? De media hebben hierover in februari al bericht. Zijn er intussen al initiatieven ter zake ontwikkeld, in de wetenschap dat u wellicht wel op de hoogte zult zijn van deze berichtgeving? Zult u daarom ook een informatie- en sensibiliseringscampagne opzetten om de schoolgemeenschap ertoe te bewegen meer hygiëne aan de dag te leggen en het belang ervan voor de eigen gezondheid en die van een ander te onderstrepen?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer Vrancken, ik kan er als gewezen directrice op wijzen dat dit een van de aandachtspunten is bij de doorlichting.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, uitspraken in de media over het gebrek aan hygiëne, tekort aan toiletten en slecht onderhoud van toiletten, spreken altijd tot de verbeelding van ouders en lezers. Toch moeten we deze uitspraken met enige omzichtigheid benaderen, zeker in het licht van de verantwoordelijkheid die ik als minister van Onderwijs moet dragen.

Het Gentse onderzoek suggereert immers dat 32 procent van de schooltoiletten niet dagelijks wordt gekuist, dat op 15 procent geen bril te bespeuren valt, dat er vaak geen of weinig toiletpapier aanwezig is. U stelt

mij nu de vraag of ik op de hoogte ben van deze toestand en in welke mate ik mijn verantwoordelijkheid daarin wens op te nemen, dan wel in welke mate ik deze verantwoordelijkheid doorschuif naar de scholen vanuit het principe dat dit behoort tot de autonomie van de scholen. Ik tracht in deze context dan ook de drie vragen als volgt te beantwoorden.

Eén: wat is de verantwoordelijkheid van wie? Hoe zit dat met de inspecties? Ik wil erop wijzen dat de inspectie bij gelegenheid van doorlichtingen met behulp van een eigen instrument, de zogenaamde inspectie-index, een grondig onderzoek voert naar de waarborgen die een school kan bieden inzake veiligheid, hygiëne en welzijn. Dit onderzoek wordt gevoerd tijdens een doorlichting. Doorlichtingen worden vooraf aangekondigd en het is dan ook normaal dat scholen zich hierop voorbereiden.

Tijdens doorlichtingen is het voor de inspectie dan ook moeilijk, tenzij in zeer opvallende gevallen, om tekorten op het vlak van onderhoud vast te stellen. Indien we echt willen weten of dagelijks de nodige voorzieningen worden getroffen op het vlak van hygiëne, dan zouden we overgaan naar onaangekondigde steekproeven. Dat lijkt mij niet zinvol. Ik wil hier inderdaad wel wijzen op de verantwoordelijkheid van de school. De dagelijkse werking van een school blijft altijd in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de school. Ik wil wat ik daar vroeger over heb gezegd, gewoon herhalen. De overheid heeft wel de plicht om erover te waken dat scholen deze verantwoordelijkheid opnemen en zo nodig moeten we als overheid daartoe aanvullende initiatieven nemen.

Een belangrijke bron van informatie daarbij zijn de verslagen van de onderwijsinspectie en de globale conclusies die de inspectie daaruit haalt met het oog op het beleid. Men kan ieder jaar in het verslag dat de inspectie presenteert aan dit parlement, de resultaten lezen van de adviezen die de inspectie uitbrengt naar aanleiding van de doorlichtingen. Daaruit kan men ook afleiden in welke mate deze adviezen tekorten vaststellen, bijvoorbeeld op het vlak van welzijn, hygiëne en veiligheid. Daar leren wij uit, daar trekken wij onze conclusies uit en we trachten daar zinvolle antwoorden op te geven.

De tweede vraag peilt naar aanvullende maatregelen die ik als minister zou kunnen nemen om de lamentabele toestand, zoals aangeklaagd in het Gentse onderzoek, te verbeteren. Ik denk dat uit het antwoord op de eerste vraag al is gebleken dat het zeer moeilijk is om vanuit de overheid adequate maatregelen te nemen. Laten we duidelijk zijn: het is niet mogelijk voor de onderwijs-overheid om systematisch zeer gerichte controles geregeld uit te voeren met een onderwijsinspectie die in eerste instantie met hoofdzakelijk onderwijskundige toezichtsoverdrachten is belast. Zoals ik ook al in voorgaande antwoorden heb gezegd, heeft de inspectie als kerntaak een kwaliteitsoordeel uit te spreken over het

onderwijs op school. Het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1999 bepaalt dat de inspectie met betrekking tot veiligheid, welzijn, hygiëne en gezondheid slechts een marginaal toezicht uitvoert. De inspectie kijkt na of in de school de voorziene hiërarchische en communicatieve lijnen, die moeten waarborgen dat preventie correct wordt uitgevoerd, aanwezig zijn en gebruikt worden. De inspectie heeft geen opdracht om zelf een eerstelijnscontrole uit te voeren met betrekking tot veiligheid van gebouwen, de staat van de gebouwen, de gezondheid van het personeel of de hygiënische voorzieningen in de school. Waar er, gebruik makend van de inspectie-index, écht wel vragen kunnen worden gesteld bij het te kleine aanbod van sanitaire infrastructuur, neemt de onderwijsinspectie uiteraard wel haar verantwoordelijkheid.

De derde vraag betreft de mate waarin de eindtermen, en inzonderheid dan de vakoverschrijdende eindtermen, met betrekking tot gezondheid en hygiëne worden opgevolgd door de scholen. Daarover kan ik duidelijk zijn. We hebben daarover een tweetal jaar geleden een uitvoerig rapport gekregen van de onderwijsinspectie. Dat was te vinden in de Onderwijsspiegel 2005-2006. We hebben ook initiatieven genomen, onder meer door vrijstelling van een deskundige bij de Vlor om in de scholen gezondheidsbeleid en gezondheidseducatie een veel meer prominente plaats te geven. Dat proces is vandaag in de scholen in uitvoering. Het is nog te vroeg om de resultaten van dit schoolbeleid nu al in kaart te brengen. Die evaluatie is nog niet gebeurd. We gaan er ook vanuit dat scholen de kans moeten krijgen om daarin te groeien. In ieder geval moeten scholen een duidelijk gezondheidsbeleidsplan ontwikkelen en uitvoeren en de inspectie zal daarop toezien.

Wat met de suggestie om eventueel nog aanvullend een informatie- en sensibiliseringscampagne op te zetten? Ik denk niet dat het opportuun is om vandaag nieuwe campagnes aan te moedigen of op te zetten. We hebben initiatieven genomen. We moeten die nu kansen geven. Scholen worden dagelijks benaderd met allerlei maatschappelijke vragen. Scholen zijn bereid daarop in te spelen en scholen maken daar werk van, maar we mogen hen niet dagelijks met nieuwe vragen bestoken of ongeduldig de initiatieven verstoren die zij bezig zijn te ontwikkelen.

Ik besluit met te stellen dat de mediabelangstelling voor de hygiëne in de scholen begrijpelijk is maar dat het nodig is dit in de juiste context te plaatsen. De verantwoordelijkheid en de bevoegdheid voor de organisatie van het dagelijkse leven op een school blijft in eerste instantie bij de school liggen. In de mate van het mogelijke doen wij als overheid inspanningen om scholen aan te zetten tot een volwaardig gezondheidsbeleid, waarbinnen hygiëne een duidelijke plaats krijgt. We zullen dat opvolgen en we zullen ook de wijze

waarop scholen vakoverschrijdende eindtermen rond gezondheidseducatie in de onderwijspraktijk introduceren, blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Ik ben enigszins ontgoocheld in het antwoord van de minister, omdat dat erop wijst dat alles bij het oude zal blijven. De overheid onttrekt zich een beetje aan de controlerende functie, legt alle verantwoordelijkheid bij de school en de school zal moeten zorgen dat ze de nodige maatregelen neemt om aan de hygiëne te voldoen. De praktijk wijst uit dat dat effectief niet gebeurt. Er is in 2004 al gevraagd of een erkenning van een school kan worden geweigerd als niet aan de hygiënische normen is voldaan. Dat waren vaststellingen van 2000 en 2002. Wat is er op dat vlak eigenlijk al gebeurd? Zijn er op basis daarvan al erkenningen ingetrokken? In 2008 blijkt aan de situatie nog niet verholpen te zijn.

De praktijk is totaal anders dan wat netjes in procedures wordt gegoten en waar verantwoordelijkheden worden gegeven aan bepaalde instanties. De praktijk is totaal anders. De ouders worden geconfronteerd met kinderen die problemen hebben, zowel van fysieke als van psychische aard. Ik heb de indruk dat de overheid zegt dat ze wel zekere verantwoordelijkheden heeft ten opzichte van het onderwijs in het algemeen, maar dat probleem laat ze over aan de directies van de scholen. Ik vind daar een tegenstrijdigheid in.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over wetenschappelijk onderzoek in hogescholen

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ondanks het feit dat er momenteel verschillende kanalen zijn die onderzoek in hogescholen ondersteunen, blijkt dat onderzoek met een aantal knelpunten te kampen. In een tijdschrift voor hoger onderwijs worden enkele problemen gesignaleerd naar aanleiding van de resultaten van een onderzoek hieromtrent. Onder de huidige financieringsbronnen zitten onder andere projectmatig wetenschappelijk onderzoek (PWO), wat enkel op bacheloropleidingen gericht is. Voor masteropleidingen bestaan er de academiseringsgelden. Daarnaast bestaat er ook Technologie Transfer door Instellingen voor Hoger Onderwijs (Tetra) voor de

financiering van toegepast onderzoek, gefinancierd door het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT).

Het Tetra/hobuproject is geen subsidieprogramma voor het onderwijs, het beoogt de transfer van kennis en technologie naar groepen van ondernemingen en non-profitinstellingen. Het project wordt voor 7,5 percent gefinancierd door de bedrijven, waarvan minstens 4 in Vlaanderen gevestigde kmo's. De projecten moeten ook een aanwijsbaar effect hebben op het onderwijs.

Een eerste probleem dat deze onderzoeksvorm met zich meebrengt, is dat die niet leidt tot A1-publicaties, niet tot doctoraten en evenmin tot spin-offs. Hierdoor zijn ze ook niet interessant voor de associaties omdat ze niet leiden tot punten in het academiseringsklassement.

Een ander probleem dat zich voordoet bij onderzoek in hogescholen, situeert zich bij het gebrek aan continuïteit van het onderzoek. Het onderzoek is meestal kort, namelijk twee jaar, en de onderzoekers zijn meestal pas net afgestudeerd en hebben nog een relatief laag rendement. De meeste projectleiders menen dat ze ongeveer een perspectief van vier tot zes jaar moeten kunnen bieden, niet alleen om de onderzoekers gepast te kunnen opleiden, maar ook om problemen die uit het project voortkomen, te kunnen oplossen. Het is echter nooit de bedoeling geweest van de wetgever om met Tetra het toegepast wetenschappelijk onderzoek structureel te steunen of een solide basis te geven. De bedoeling was enkel de transfer van technologie. Het onderzoeks gedeelte moet ondergeschikt blijven aan de overdracht van kennis en expertise, aan de valorisatie en aan het stimuleren van innovatie in de bedrijven. Tetra is een programma van technologietransfer en niet van onderzoeksfinanciering.

Het stimuleren van onderzoek in hogescholen blijft een uitdaging voor het onderwijsbeleid. Er moet rekening gehouden worden met de specifieke eigenschappen verbonden aan onderzoek in hogescholen, bijvoorbeeld de beperking in tijd en het niet-afleveren van doctoraten. Vandaag ontbreekt er een financiering voor de instellingen die een solide basiswerking garanderen.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van deze problematiek en wat zijn uw bevindingen in dezen? Welke maatregelen hebt u genomen om zowel het toegepast als het wetenschappelijk onderzoek binnen de hogescholen structureel te financieren? Welke maatregelen hebt u genomen om ervoor te zorgen dat hogescholen het toegepast onderzoek niet moeten laten vallen onder druk van de oprichting van de associaties en de daaruit afgeleide academisering?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, het onderzoeksrapport van Stefaan Van Ryssen en anderen, en het artikel dat hij daarover geschreven heeft in het tijdschrift Delta, zijn mij inderdaad bekend.

Voor alle duidelijkheid wil ik om te beginnen stellen dat de conclusies uit het rapport met betrekking tot de effect- en outputmeting van het vroegere HOBU-fonds en het huidige Tetra-fonds wel degelijk positief zijn. In het artikel in Delta geeft de auteur inderdaad een aantal knelpunten aan, maar die overstijgen veeleer de context van het eigenlijke onderzoeksrapport. Ik vind het belangrijk om dat mee te geven en dat bij het lezen van het artikel in kwestie, en bij deze discussie, steeds voor ogen te houden. Want enerzijds stelt u dat deze onderzoeksvorm niet tot A1-publicaties, doctoraten of spin-offs leidt, maar anderzijds citeert u ook zeer terecht een passage uit het vervolg van het artikel: “Tetra is een programma van technologietransfer en niet van onderzoeksfinanciering.” Als die doelstelling voor iedereen helder is, is het eigenlijk helemaal niet zo verwonderlijk dat Tetra niet tot een golf aan A1-publicaties, doctoraten of spin-offs leidt, want daarvoor is het programma niet ontwikkeld. Dat belet natuurlijk niet dat er wel vragen gesteld kunnen worden die de context van het Tetra-fonds overstijgen, al was het maar vanuit de vaststelling dat eerst het HOBU- en later het Tetra-fonds sterk bijgedragen hebben aan de ontwikkeling en de versterking van de onderzoekscultuur in de hogescholen en dat men daar dan met de vraag zit hoe het dan verder moet met de continuering van dat onderzoek en de verdere financiering van de opgebouwde kennisinfrastructuur.

Voor een antwoord op die vragen lijkt enige conceptuele duidelijkheid mij wel noodzakelijk. Ik heb in eerdere tussenkomsten in deze commissie al verwezen naar de ruime definitie die aan ‘onderzoek’ gegeven kan worden. Ik heb ook verwezen naar het werk van Michael Gibbons ‘The New Production of Knowledge’, waarin een inmid-dels vrij breed aanvaard onderscheid wordt gemaakt tussen mode 1-onderzoek en mode 2-onderzoek. Bij het eerste gaat het om kennisontwikkeling gericht op fundamenteel begrip en inzicht, waarbij de nieuwsgierigheid van de onderzoeker de aanleiding vormt voor het onderzoek. Bij het tweede gaat het veeleer om kennisontwikkeling die gericht is op toepassing en waarbij de vragen vanuit het bedrijfsleven en de samenleving de aanleiding vormen voor het onderzoek. Dat onderscheid vinden we eigenlijk terug in de missie van respectievelijk universiteiten en hogescholen, die stelt dat universiteiten werkzaam zijn op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek en dat hogescholen aan het wetenschappelijk onderzoek deelnemen in het kader van een associatie en eveneens werkzaam zijn op het gebied van het projectmatig, toegepast, wetenschappelijk onderzoek.

Een en ander moet misschien nog wat duidelijker uitgekristalliseerd worden. Met de associatievorming en het

academiseringsproces zullen we dat ook kunnen doen, en zeker als we klaarheid kunnen scheppen in de dubbele twee-eenheid die ons hoger onderwijs nu kenmerkt, met enerzijds het academische en het professionele inzake gerichtheid van de opleidingen, en anderzijds de institutionele ordening in universiteiten en hogescholen. Want dit is me eerlijk gezegd niet altijd duidelijk, noch in uw vraag, noch in het artikel van Van Ryssen: is het een knelpunt dat onderzoek in onderzoeksgroepen die aan professioneel gerichte opleidingen verbonden zijn, niet of minder tot doctoraten leidt? Of is het een knelpunt dat dit te weinig gebeurt in de omgeving van de academiserende opleidingen?

In het eerste geval vraag ik mij eigenlijk af of dat wel zo een groot knelpunt is als het gaat over de professionele opleidingen. Als het tweede waar zou zijn – we hebben het over academiserende opleidingen –, dan lijken de zorgen mij veel meer terecht. Tot zover de vraag of ik op de hoogte ben en een zeker zicht heb op de problematiek.

U vraagt welke maatregelen ik neem. De financiering van het toegepast onderzoek valt onder de bevoegdheid van mijn goede collega van Wetenschapsbeleid, minister Patricia Ceysens. Zonder al te zeer op haar terrein te komen, kan ik stellen dat de hogescholen kunnen intekenen op drie programma’s inzake onderzoek: er is het projectmatig wetenschappelijk onderzoek gericht op de verbetering en de ontwikkeling van de beroepspraktijk in brede zin en verbonden met de professionele opleidingen, de zogenaamde PWO-middelen; er is het Tetra-programma, dat hier aan bod is gekomen; en er is het programma voor het strategisch basisonderzoek (SBO) waarop de hogescholen in een samenwerkingsverband met een andere O&O-actor, namelijk een bedrijf of een universiteit, kunnen intekenen. SBO-projecten hebben een looptijd van vier jaar. SBO is kwalitatief hoogwaardig onderzoek op langere termijn, gericht op de productie van wetenschappelijke en technologische kennis die de basis vormt van economische of maatschappelijke toepassingen. Tot zover de drie programma’s waarop men kan intekenen.

Om de verwevenheid van het onderwijs in de academiserende opleidingen met het wetenschappelijk onderzoek te versterken, zijn er uiteraard ook de academiseringsmiddelen. In 2009 lopen die op tot ongeveer 30 miljoen euro: 22 miljoen euro op de onderwijsbegroting, 8 miljoen euro op de begroting Wetenschap en Innovatie. Dat is de meest zichtbare injectie in het academiseringsproces. Omdat de associaties en de universiteit binnen elke associatie een cruciale verantwoordelijkheid dragen voor het succes van de academisering, financieren we die ook onrechtstreeks. Zo worden ook de academische bachelor- en masterdiploma’s die de hogescholen van de associatie uitreiken, meegerekend voor het verdelen van het

onderzoeksvaariabel deel van de werkingsuitkering van de universiteiten. Doctorandi van de hogescholen kunnen in het kader van een samenwerking met een universiteit ook onderzoeksbeurzen bij het FWO (Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek) verwerven. Ik wil die band tussen hogeschool en universiteit toch duidelijk beklemtonen. Structurele financiering mag immers niet betekenen dat we in de hogescholen een parallelle onderzoeksinfrastructuur kunnen uitbouwen zoals aan de universiteiten. Dat is nooit de bedoeling geweest, want dat zou leiden tot een te sterke versnippering van de onderzoeksmiddelen.

U vraagt naar de maatregelen. Ik denk eerlijk gezegd dat het door de associatievorming en de academisering stilaan duidelijk wordt dat de hogescholen inzake toegepast onderzoek net veel meerwaarde kunnen bieden, en dat uit die duidelijkheid een goede taakverdeling kan voortvloeien. Hogescholen moeten niet met universiteiten in competitie treden inzake wetenschappelijk onderzoek en daarvoor het toegepaste onderzoek én hun cruciale missie in de samenleving verwaarlozen. Omgekeerd zien universiteiten in dat zij zich ten volle kunnen toeleggen op het ene, en dat het andere door hun partners in de associatie wordt verzorgd. Om die taakverdeling mogelijk te maken, moeten er natuurlijk voldoende subsidieprogramma's zijn die de hogescholen ondersteunen in het vervullen van hun missie. Daartoe werden de PWO-middelen en de Tetra-middelen in 2008 verhoogd. Ook voor de academiseringsmiddelen is er trouwens een groepad.

Bij de verdeling van die middelen moeten we bovendien ook gebruik maken van indicatoren die afgestemd zijn op de doelstellingen van die programma's en de missie van de hogescholen. Als we dezelfde indicatoren inzake wetenschappelijke output zouden hanteren als voor bijvoorbeeld de verdeling van de BOF-middelen (Bijzonder Onderzoeksfonds) aan de universiteiten, dan zouden de hogescholen inderdaad in de verleiding komen om het toegepast onderzoek en de kennistransfer te laten vallen. Dat doen we dus niet.

Voor de PWO-middelen bereid ik samen met mijn collega van Wetenschapsbeleid overigens een aangepast besluit voor de verdeling van de middelen voor, waarbij we expliciet andere resultaatsindicatoren willen hanteren dan de gangbare voor wetenschappelijk onderzoek.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik denk dat u grotendeels gelijk hebt als u aangeeft dat er absoluut geen versnippering kan komen. Ik denk dat we moeten verder gaan naar samenwerking en taakverdeling. Ik hoop dat de praktijk in de toekomst zo zal zijn dat de associaties en de universiteiten het toegepast onderzoek niet als een minderwaardig onderzoek zullen beschouwen. In mijn vraag

wilde ik aangeven dat sommigen daar bang voor zijn. Als u er samen met de minister van Wetenschapsbeleid over wilt waken dat het ene belangrijk is maar ook het andere, is dat een positief element.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het project Fitte School

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, alle onderzoeken wijzen uit dat obesitas bij kinderen toeneemt. Obesitas heeft zeer kwalijke gevolgen voor de ontwikkeling van het kind, en dit niet alleen fysiek maar zeker ook mentaal. Ook de kosten voor het RIZIV en de maatschappij in het algemeen, mogen niet worden onderschat. Lichaamsbeweging is heel belangrijk om obesitas bij kinderen tegen te gaan. Juist daar blijkt België achterop te hinken ten opzichte van Europa. Uit cijfers blijkt dat kinderen een uur per dag aan sport of aan beweging zouden moeten doen om op een gezonde manier overgewicht tegen te gaan, maar helaas blijkt tweederde van de kinderen daar niet aan toe te komen. Uit een artikel in Het Belang van Limburg van januari blijkt ook weer dat ouders vaak blind zijn voor het overgewicht van hun kroost. Kortom, overgewicht neemt toe en de problematiek daaromtrent ook.

Op 29 maart 2007 heb ik minister Anciaux onderzocht over zijn initiatieven omtrent sportbeleid (*Hand.* VI. Parl. 2006-07, nr. C156). Hij gaf een aantal initiatieven aan, waaronder Fitte School als een succesvol project. Hij ondersteunt dat samen met Onderwijs en de minister-president. Ik zou de minister om meer informatie over de concrete evolutie van het project Fitte School willen vragen.

Fitte School is een baanbrekend Vlaams project dat scholen stimuleert om binnen het eigen gezondheidsbeleid aan beweging en gezonde voeding te werken. Het project loopt sedert 2005 in de Vlaamse scholen. Het gaat om een initiatief van drie partners, met name de Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS), het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) en het Nutrition Information Center (NICE). De drie partners hebben de handen in elkaar geslagen om het belang van beweging, sport en gezonde voeding samen op school aan te pakken. Het project wordt door de minister van Jeugd en Sport en door de minister-president,

bevoegd voor het landbouwbeleid, ondersteund. Het geniet tevens de steun van de ministers van Volksgezondheid en Onderwijs.

Fitte School bouwt verder op de algemene methodieken inzake gezondheidsbevordering op school en zorgt voor een concrete invulling van het gezondheidsbeleid op school. Deelnemende scholen kunnen op een ruim ondersteuningspakket rekenen. Dit pakket omvat een pedagogisch dossier, acties en materialen, nascholingen, een interactieve website, uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden en een feestelijke apotheose als afsluiting van het schooljaar.

Het tijdschrift Klasse kiest uit de 'fitted scholen' geregeld een topper. Die school krijgt een ploeg van Klasse over de vloer en kan in een reportage over de genomen gezondheids- en bewegingsinitiatieven vertellen.

Momenteel neemt reeds 93 procent van de scholen deel aan dit succesvol project, dat tijdens een conferentie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) in 2006 een award in de wacht heeft gesleept. De WGO heeft dit project uit 202 inzendingen uit 35 Europese landen als een van de vijf beste praktijkvoorbeelden geselecteerd.

Het project Fitte School ontvangt vanuit verschillende departementen subsidies. Deze financiële ondersteuning is niet structureel en is een eerste keer in 2005 toegekend. Sindsdien zijn er jaarlijks verlengingen geweest. Tot op heden is evenwel nog geen bevestiging van de voortzetting van de subsidiëring voor het schooljaar 2008-2009 gegeven.

Mijnheer de minister, hebt u, gelet op het algemeen succes, al stappen ondernomen om de financiële steun structureel te verankeren? Fitte School is een initiatief dat ten gevolge van de samenwerking van verschillende partners tot stand is gekomen. Hoe ziet u dit project verder evolueren? Momenteel leveren vier ministers een financiële bijdrage. Hebt u plannen om dit project een duidelijker plaats in het onderwijslandschap te geven?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de Vlaamse Regering beschouwt de preventieve gezondheidszorg als een prioritair beleidsthema. Ik verwijs in dit verband naar het Vlaams regeerakkoord en naar het akkoord dat ik op 27 januari 2006 met de ministers bevoegd voor Volksgezondheid, Sport en Landbouw heb gesloten. Deze intentieverklaring maakt het mogelijk afspraken over gezondheidsbevorderende acties in het onderwijs te maken.

Wat de diverse initiatieven betreft die met betrekking tot deze intentieverklaring zijn genomen, verwijs ik naar het

antwoord dat ik op 30 november 2007 op een vraag om uitleg van mevrouw Robeyns heb gegeven (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. C36*). Het project Fitte School is een van de gevolgen van de intentieverklaring. Het doel van het project is het aanreiken van een methodiek aan de scholen om een geïntegreerd voedings- en bewegingsbeleid uit te bouwen. De initiatiefnemers willen basis- en secundaire scholen ertoe aanzetten initiatieven te nemen om op basis van twee pijlers, met name evenwichtige voeding en beweging, een degelijk gezondheidsbeleid uit te werken. Dat beleid moet in het van de scholen verwachte gezondheidsbeleid worden geïntegreerd. De koppeling tussen voeding en beweging is uniek.

Fitte School is een project dat door verschillende actoren, met name de SVS, het VIG en het NICE, wordt gedragen. Het VIG is verantwoordelijk voor het uitwerken van de methodiek, het opvolgen van de verdere inhoudelijke ontwikkelingen en het ondersteunen van het implementatieproces. Dat laatste moet onder meer door middel van deskundigheidsbevordering gebeuren. Het NICE is de voedingsinformatiecel van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM). De opdracht van het NICE bestaat uit het verzamelen van actuele en relevante wetenschappelijke informatie over voeding en gezondheid. De SVS is de drijvende kracht achter de organisatie van onderwijsgebonden sport.

Het project is in de reguliere acties 'Schoolsport doe je niet alleen' en 'Schoolsport geeft je kleur' van de SVS geïntegreerd. De doelstelling is het stimuleren van scholen om initiatieven op sportief vlak te nemen, het stimuleren van sportbeoefening door alle leerlingen en het stimuleren van de uitbouw van een schoolsportnetwerk. Deze integratie spoort elke school aan om niet enkel aan schoolsport, maar ook aan gezonde voeding en beweging te werken.

De SVS wordt vanuit twee beleidsdomeinen, Onderwijs en Vorming en Jeugd, Cultuur en Sport, gefinancierd. De SVS ontvangt reeds een structurele basisondersteuning voor de eigen werking en het eigen personeel. Het decreet van 1 december 1993 betreffende de ondersteuning van de onderwijsgebonden sport regelt de praktische werking. Naast de personeelsmiddelen, waarvoor ik jaarlijks 123.000 euro in de begroting opneem, ontvangt de SVS tevens werkingsmiddelen. Voor het begrotingsjaar 2008 gaat het om 480.000 euro. De SVS ontvangt bijkomende middelen voor het project Fitte School. Deze middelen zijn facultatief. In 2005-2006 en in 2006-2007 ging het steeds om 25.000 euro. Voor het schooljaar 2007-2008 gaat het om 11.800 euro.

De vraag over de projectaanvraag voor het schooljaar 2008-2009 verbaast me. De SVS heeft mijn administratie bevestigd dat tot op heden nog geen projectaanvraag is ontvangen. De toekomst van het project is

reeds met de betrokkenen besproken. We hebben afgesproken tegen het einde van dit schooljaar 2007-2008 tot een evaluatie over te gaan. Op het einde van de subsidieperiode zal het hele project worden geëvalueerd.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Het verbaast me dat de minister nog geen projectaanvraag voor volgend schooljaar heeft ontvangen. Ik heb andere informatie gekregen.

De minister heeft mijn laatste vraag in feite niet beantwoord. Het is de bedoeling Fitte School te evalueren. Mag ik hieruit afleiden dat het project zal worden afgevoerd of een andere vorm zal krijgen? Er is duidelijk geen sprake van een verankering als een aparte entiteit. De toekomstplannen van de minister zijn me niet duidelijk.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Libert, ik weet niet waarom u over andere informatie beschikt. Misschien is er een aanvraag onderweg. Ik vind het alvast moeilijk me uit te spreken over iets wat ik nog niet heb ontvangen. U hebt allicht gevoeld dat ik dit project een warm hart toedraag. Dat betekent echter niet dat ik hier een aparte entiteit van wil maken. Indien de verschillende actoren het goed vinden, zullen we het project voortzetten. Het project past goed in het globaal beleid. Het probleem is dat ik het delicaat vind uitspraken te doen over iets wat ik nog niet heb gezien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Katleen Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het screenen van handboeken op de te frequente bevestiging van de maatschappelijke normen

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, op vrijdag 18 april 2008 hebben we in de pers kunnen vernemen dat het Steunpunt Diversiteit en Leren een aantal schoolboeken op vraag van de Evens Stichting heeft gescreend.

De voornaamste kritiek luidde dat de gescreende boeken zich te vaak aan het reproduceren van de maatschappelijke norm bezondigen. Door een gezin als bestaande uit vader, moeder en kinderen voor te stellen of door het gebruik van Vlaamse voornamen zouden de handboeken andere kinderen het gevoel geven niet normaal te zijn. De onderzoekers vragen dan ook een ethische code voor uitgevers op te stellen. Deze code zou minimumnormen

voor kwaliteit en interculturaliteit moeten bevatten. Dat hiermee wordt geraakt aan de autonomie van de uitgevers en van de scholen om de handboeken te kiezen die volgens hen het best bij de leefwereld van de leerlingen aansluiten en die aan de te bereiken eindtermen beantwoorden, is voor de onderzoekers blijkbaar bijzaak.

Mijnheer de minister, wat is uw houding tegenover de negatieve stellingen van de onderzoekers inzake de bevestiging van de maatschappelijke norm in de huidige schoolboeken? Bent u niet van mening dat het opstellen van de door de onderzoekers gewilde ethische code afbreuk doet aan de autonomie van de uitgevers van schoolboeken en van de scholen? Bent u niet van mening dat het, los van de eindtermen, geen taak van de overheid is normen met betrekking tot de inhoud van schoolboeken vast te leggen?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik heb de reactie van de Evens Stichting eveneens gelezen. Het is me opgevallen dat de booswicht de naam Hassan heeft gekregen. Mevrouw Martens heeft dit niet aangehaald. Ik ben ervan overtuigd dat zij dat zeker ook niet goed vindt dat net hij de booswicht is. Dit kan stigmatiserend werken.

Ik denk tevens dat de genderproblematiek niet altijd correct wordt weergegeven. We kunnen misschien van Zweden een lesje leren. Gisteren stond in de krant immers dat op de verkeersborden die oversteekplaatsen voor voetgangers aanduiden, niet enkel meer heren worden afgebeeld. Ook dames kunnen nu veilig oversteken. We kunnen dit enkel toejuichen.

Ik vind eigenlijk dat alle scholen verdraagzaamheid en respect voor iedereen hoog in het vaandel moeten voeren. Op dit vlak pleit ik voor de autonomie van de scholen. Misschien zal de minister dit als een duidelijke eindterm naar voren schuiven.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de Gentse onderzoekers hebben vastgesteld dat de gescreende handboeken weinig of geen flagrante voorbeelden bevatten van passages of beelden die als racistisch of seksistisch worden ervaren of die met een andere discriminatie verband lijken te houden. Meer nog dan het tekstmateriaal, blijken de foto's en de tekeningen in de doorgenomen schoolboeken wel stereotiep. Dit is een belangrijke vaststelling.

Opdat leerlingen clichés en vooroordelen zouden leren overstijgen en zich zouden herkennen in wat hen op school wordt aangereikt, worden diverse mensen liefst in uiteenlopende professionele, maatschappelijke en familiale engagementen getoond. Dat is de leefwereld waarin jongeren momenteel opgroeien. Zoals

de vraagsteller terecht bepleit, moeten de leerkrachten hierbij aansluiten. Dit is tevens een zaak van sociale rechtvaardigheid.

Bovenal moeten handboeken stroken met de eindtermen en met de ontwikkelingsdoelen die ermee worden nagestreefd of moeten worden behaald. Dit geldt, in ruimere zin, voor al het materiaal dat tijdens didactische handelingen wordt ingezet.

Wat de vragen over de autonomie van de uitgevers en de scholen met betrekking tot de leermiddelen betreft, wil ik erop wijzen dat de Evens Stichting en niet de onderzoekers van het Steunpunt Diversiteit en Leren het opstellen van een ethische code aanbevelen. Hiermee wil de Evens Stichting een bijdrage tot de sensibilisering en advisering van uitgeverijen, auteurs en het brede onderwijsveld leveren. De Evens Stichting hoopt dat de educatieve uitgeverijwereld werk van een code zal maken. Die code moet de goede omgang met diversiteit nog meer ingang doen vinden.

Het pleidooi van de Evens Stichting voor een ethische code is geenszins aan het adres van de overheid gericht. Iedereen weet immers dat dit onze bevoegdheid te buiten gaat. Sinds de jaren negentig wordt in Vlaanderen een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van de overheid, die minimumdoelstellingen of eindtermen vastlegt, en de rol van de onderwijsverstrekkers, die autonoom hun pedagogische en didactische methodes bepalen. Ik wil dit evenwicht niet in vraag stellen.

Ik vind geregeld overleg tussen uitgevers en ontwikkelaars van eindtermen zinvol. Ik heb dan ook inspanningen geleverd om ervoor te zorgen dat de Entiteit Curriculum en de Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers (GEWU), een ledengroep van de Vlaamse Uitgeversvereniging, een protocol over de eindtermen en de leermiddelen zouden afsluiten. De bijeenkomsten hierover kunnen een moment van overleg vormen waarop ook de conclusies van dit onderzoek kunnen worden besproken.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Ik heb het laatste gedeelte van het antwoord van de minister niet goed begrepen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb gezegd dat de ontmoetingen die in verband met dit protocol tussen de GEWU en de overheid zullen plaatsvinden misschien een forum kunnen vormen waarop de in het door mevrouw Martens aangehaalde onderzoek aan de orde gestelde zaken en de suggestie van de Evens Stichting kunnen worden besproken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
